

Klíč k určování dřevin

Obklopují vás v Krkonoších všude, od podhůří po hřebeny – lesy. Ty dnes pokrývají 80 % území národního parku. Představují důmyslně provázaný ekosystém poskytující prostor pro život bezpočtu živočichů i rostlin.

Lesní porosty v Krkonoších jsou od pradávna vystavovány drsnému klimatu s chladnými severními větry, nízkými teplotami vzduchu a vydatnými dešťovými i sněhovými srážkami. Čelí také důsledkům působení člověka, v současnosti hlavně turistickému ruchu. Zároveň se ale krkonošské lesy dodnes vzpamatovávají z ničivého chování našich předků, kteří od 16. století začali těžit dřevo, které sloužilo jako palivo v rozvíjejících se odvětvích průmyslu – sklářství, hutnictví, a pro výztuhu důlních šachet. Vznikaly tak zcela bez rozmyslu rozsáhlé vytěžené plochy lesa, které byly sice opět zalesňovány, ale zcela nevhodně pouze jedním druhem – smrkem – dřevinou rychle rostoucí, nenáročnou a tehdy levnou i dobře dostupnou. Přirozená skladba dřevin v lese tak byla na dlouhou dobu narušena. Zastoupení smrku v krkonošských lesích se zdvojnásobilo a to na úkor jiných druhů, především buku a jedle. Zdejší lesy si prošli i další pohromou v 70. letech 20. století, kdy stromy zatížené vysokými koncentracemi škodlivých látek v ovzduší z blízkých elektráren drasticky odumíraly. Zbylé oslabené stromy následně musely čelit i útoku přemnoženého lýkožrouta smrkového.

Co lidé dříve využívali a ničili, dnes chrání. Skladba dřevin v dnešních lesích se velmi liší od té původní, a přestože přirozenou rozmanitost krkonošských lesů už není nikdy možné zcela obnovit, snaží se dnes lesníci přizpůsobit skladbu dřevin co nejvíce jejich původnímu stavu, aby se lesy mohly přirozeně obnovovat, udržely si stabilitu a byly odolnější vůči případným budoucím hrozbám.

S tímto určovacím klíčem bezpečně poznáte hlavní dřeviny rostoucí na území Krkonošského národního parku, a přestože se jedná o poměrně běžné druhy, možná vás překvapí jejich pestrost.

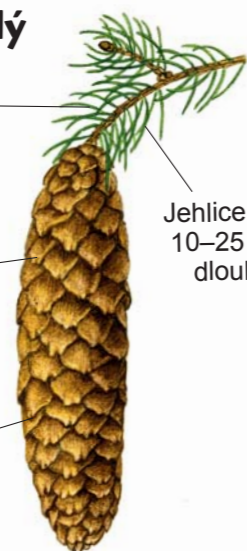
1

Smrk ztepilý

Jehlice jsou 1 mm široké, na průřezu čtyřhranné a na konci zašpičatělé

Šišky se během zrání otočí směrem dolů

Šišky jsou nerozpadavé

Jehlice jsou 10–25 mm dlouhé

2

Borovice kleč

Jehlice hustě obrůstají větvíčky

Jehlice rostou po dvou

Jehlice jsou 3–8 cm dlouhé, srpovitě zahnuté

Šišky jsou vejčité kuželovité

3

Modřín opadavý

Nerozpadavé šišky dozrávají na podzim a na stromě zůstávají i po vysemenění ještě další dva až tři roky

Samičí šišky jsou karmínově červené

Světlezelené jehlice rostou ve svazečcích

5

Jedle bělokorá

Šišky jsou vzpřímené a rozpadavé

Jehlice jsou na vrchní straně lesklé, tmavě zelené

Jehlice mají na rubu dva charakteristické bílé proužky

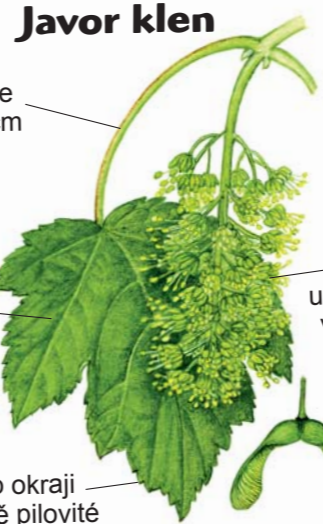
6

Javor klen

Řapík může být až 20 cm dlouhý

Listy tvoří obvykle pět výrazných nezašpičatělých laloků

Listy jsou po okraji nepravidelně pilovité

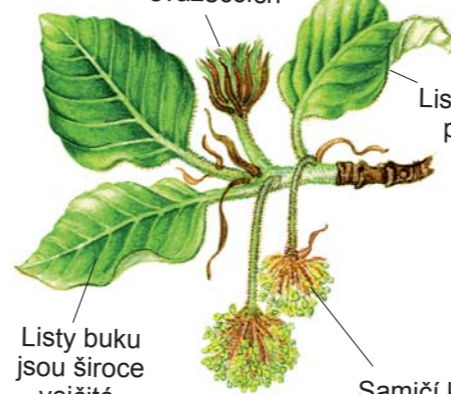
Květy jsou zelené, uspořádané v hroznech

Dvojitá nažka

4

Buk lesní

Samičí květy rostou ve vztyčených svazečcích

Listy jsou při kraji brvitě

Listy buku jsou široce vejčité, zašpičatělé

Samičí květy rostou po dvou na konci letorostů

Plody (bukvice) jsou trojboké nažky, které dozrávají ve tvrdé číšce, pokryté měkkými ostny

7

Vrba laponská

Listy jsou stříbrošedé vejčitého nebo vejčité kopinatého tvaru

Větve vyrůstají do výšky 1 až 1,5 m

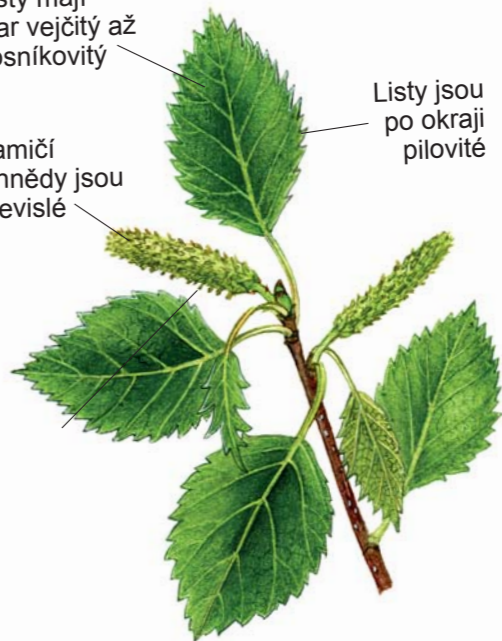
Větve jsou šedohnědé

8

Bříza karpatská

Listy mají tvar vejčitý až kosníkovitý

Samičí jehnědy jsou převislé

Listy jsou po okraji pilovité

9

Bříza bělokorá

Listy břízy jsou trojúhelníkovité

Listy mají pilovité okraje

Samčí jehnědy jsou nejprve vzpřímené, po opylování převislé

10

Jeřáb ptačí

Jeřáb má oranžové červené malvice – jeřabiny

Listky jsou podlouhle kopinaté, lysé, na okraji pilovité

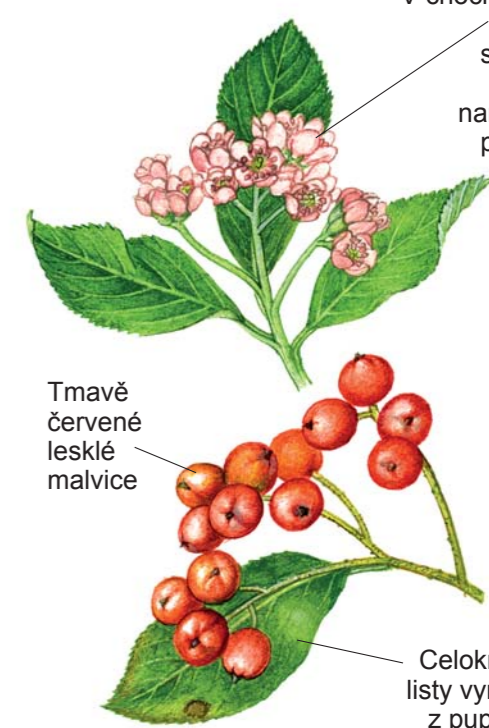
Listy má lichozpeřené, tvořené několika páry lístků

11

Jeřáb sudetský

V chocholičnaté latě má sdružený drobné narůžovělé pětičetné květy

Tmavě červené lesklé malvice

Celokrajné listy vyrůstají z pupenů